

Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 8. december 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

(Indsættelse af alder og handicap som kriterier i loven)
[af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlem af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. november 2004 og var til 1. behandling den 18. november 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 27. september 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 535, folketingsåret 2003-04. Den 8. november 2004 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar oget notat herom til udvalget.

Deputationer

Endvidere har Finanssektorens Arbejdsgiverforening og Dokumentations- og rådgivning centeret om racediskrimination (DRC) mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 9 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse. Beskæftigelsesministeren har besvaret spørgsmål 1-7. Udvalget forventer svar på spørgsmål 8 og 9 inden 2. behandling.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (SF, EL og KD) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget bemærker, at man med dette lovforslag efter lang ventetid har fået en lov, som i hvert fald delvis forbyder forskelsbehandling på grund af alder og handicap. Men der er stadig mangler – mangler, der kan få negativ betydning for nogle af de mennesker, som loven angiveligt skulle beskytte.

Når det handler om aldersdiskrimination, er loven mangelfuld på grund af bestemmelserne i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. Her er der tale om diskrimination af folk i både den ene og den anden ende af livet. Hvorfor kan man ikke være medlem af en a-kasse, før man bliver 18 år, og efter at man er blevet 65?

For folk over 65 år kan det betyde, at de bliver tvunget til at opgive en delvis tilknytning til arbejdsmarkedet. Med hensyn til 18-års-grænsen i arbejdsløshedsforsikringsloven er den også gal. På linje med fjernelsen af 18-års-grænsen i funktionærloven bør den tilsvarende aldersgrænse selvfølgelig også fjernes i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Også reglerne om halve dagpenge til unge er udtryk for en klokkeklar forskelsbehandling. Dette forsvares af partierne bag de senere års arbejdsmarkedsreformer med, at det angiveligt skulle nedbringe ungdomsarbejdsløsheden. Problemet er bare, at denne påstand ikke har hold i virkelighedens verden.

I øvrigt finder en tilsvarende diskrimination sted af de unge i kontanthjælpssystemet.

Hvad angår forskelsbehandling på grund af handicap, retter lovforslaget kun delvis op på problemerne. For det første er det uklart, i hvor stor udstrækning, der kan stilles krav til arbejdsgiverne om tilpasning af arbejdspladserne til folk med forskellige former for handicap. For det andet er der et problem med hensyn til folk med psykiske handicap. De er godt nok omfattede af lovforslaget, men i lov om kompensation til handicappede i erhverv er der kun tale om fysisk handicappede. Det må betyde, at denne lov skal rettes til.

Den største mangel i lovforslaget er dog den mangelfulde klageadgang. Hvis loven mod forskelsbehandling skal virke efter hensigten, er der brug for et klageorgan, der kan være til hjælp for de mennesker, der føler sig udsat for forskelsbehandling.

Sidste år blev der taget hul på denne problematik. Beskæftigelsesministeren bøjede sig efter 1 års tovtrækkeri en lille smule. Det blev til det smålige kompromis, at Institut for Menneskerettigheder i dag fungerer som klageorgan i sager om forskelsbehandling på grund af race og etnisk oprindelse.

En tilsvarende klageadgang findes ikke for folk, der af andre grunde, f.eks. alder, handicap og seksuel orientering, udsættes for forskelsbehandling.

Dette savner en logisk forklaring, og reelt er der tale om en anden form for forskelsbehandling, nemlig en forskelsbehandling mellem forskellige gruppers klageadgang.

Derfor har Enhedslisten stillet ændringsforslag, så klageadgangen kommer til at gælde for alle grupper, der udsættes for en eller anden form for forskelsbehandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og det stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Til § 1

Af *et mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF og KD):

1) Efter nr. 15 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8 a, stk. 1, udgår ordene »på grund af race eller etnisk oprindelse« og ordene »uanset race eller etnisk oprindelse«.

[Klageadgang ved al forskelsbehandling]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

I lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet omhandler § 8 a muligheden for at klage over forskelsbehandling eller repressalier som følge af krav om ligebehandling til Institut for Menneskerettigheder.

Men denne klageadgang er afgrænset til udelukkende at handle om sager, hvor forskelsbehandlingen finder sted på grund af race eller etnisk oprindelse. En tilsvarende klageadgang findes ikke for folk, der af andre grunde, f.eks. alder, handicap og seksuel orientering, udsættes for forskelsbehandling.

Dette savner en logisk forklaring, og reelt er der tale om en anden form for forskelsbehandling. Nemlig en forskelsbehandling mellem forskellige gruppers klageadgang.

Derfor er lovforslaget her foreslået ændret således, at klageadgangen gælder for alle de i loven nævnte årsager til forskelsbehandling.

Freddy Dam (V) Charlotte Antonsen (V) Erling Bonnesen (V) Jens Vibjerg (V) fmd.
Bent Bøgsted (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Lars Barfoed (KF) Charlotte Dyremose (KF)
Mogens Nørgård Pedersen (KD) Lotte Bundsgaard (S) Bjarne Laustsen (S) nfmd.
Jan Petersen (S) Lone Møller (S) Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF) Ida Jørgensen (RV)
Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	54 *	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 92**Bilagsnr. Titel**

1	Hørings svar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 92**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om, hvorledes ministeren stiller sig til et forslag om et klageorgan for samtlige diskriminationsgrunde, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om særregler i forbindelse med alder har et legitimt formål, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om aldersgrænsen for 60-årige opfylder direktivets undtagelsesmulighed, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om pligtmæssig fratræden, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ugyldigt vilkår i et ansættelsesforhold om pligtmæssig fratræden før det fyldte 65. år er omfattet af oplysningspligten i ansættelsesbevisloven, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om arbejdsgiveren uden varsel kan ændre et ugyldigt ansættelsesvilkår, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om en arbejdsgiver vil være berettiget til at varsle vilkårsændringer, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå